No. 67. 1840.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Donderdag 4 Junij.

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR der Provincie *Noord-Braband*, herinnert de Besturen der Steden en Gemeenten in deze Provincie, alsmede de verdere Kollegien en Ambtenaren binnen dezelve, gelijk ook vele andere houders van *pretentien* ten laste van het Rijk, over het jaar 1839, dat de tijd tot het indienen van hunne rekeningen, memorien of declaralien deswegens, achtervolgens de wet van 8 November 1815, met den laatsten der maand junij aanstaande, finaal zal zijn verstreken, na welken dag geene derzelver meer kunnen worden aangenomen; en noodigt hen mitsdien uit, om vóór dat tijdstip en zonder daartoe den uiterlijken termijn, bij voorschreve wet gesteld, af te wachten, de hiervoor bedoelde stukken aan het ministerieel Departement en andere Autoriteit die het behoort en daar zulks gebruikelijk is, in te zenden; wordende voorts aan de voorschreve Besturen, Kollegien en Ambtenaren, opgemerkt, dat zij in hunne kwaliteit persoonlijk aansprakelijk zijn, wegens het niet binnen den bepaalden tijd inzenden van alle reclamatien, welke zij ambtshalve behooren te doen of die hun door derzelver onderhoorigen ter hand gesteld of toegezonden mogten worden.

's Hertogenbosch, den 19. Mei 1840.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
BARON VAN DEN BOGAERDE.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 31sten Mei.

In de zitting van de kamer der pairs van 11. zaturdag heeft de minister van binnenlandsche zaken, *de Rémusat*, het ontwerp aangeboden voor het herwaarts overbrengen van de stoffelijke overblijfselen van *Napoleon*. Hij heeft daarbij de kamer gerust trachten te stellen omtrent de denkbeelden, die deze daad opzigtelijk de vereering van het keizerlijk bewind kon doen oprijzen; niet dit, maar den grooten vereenigingsband, bestaande tusschen het volk en den troon, wilde men huldigen. Na het plan, gelijk het thans bestaat, te hebben geschetst, ging de minister aldus voort. » Wij bieden u, mijne heeren, de wet aan die het gouvernement de middelen van uitvoering in handen geeft. Misschien is het voorgesteld crediet niet voldoende; alsdan zullen er supplementen noodig zijn en u gevraagd worden, en wij hopen dat de wetgevende kamers ze niet zullen weigeren.

» De kamer der gedeputeerden was daarvan niet onkundig, maar zij heeft de oorspronkelijke redactie van het gouvernement willen behouden, en wij weten tevens dat het haar verlangen is, dat de staat op eene wijze handelt, die Frankrijk en dengeen wiens nagedachtenis men eert, waardig is. Wij twijfelen niet, mijne heeren, of zoodanig is ook uw gevoelen.

» Het keizerrijk bestaat niet meer; de denkbeelden, de instellingen van het keizerrijk zullen niet terugkeeren; Frankrijk is voor altijd bevrijd van zijne toevlugt te moeten nemen tot het volstrekt gezag, eene wanhopende toevlugt voor de natien die door de regering onsterfelijkheid bedreigd worden! maar het blijft altijd fier op dien onsterfelijken roem, welken het aan den heldenmoed en het genie van *Napoleon* te danken heeft.

» Het vereert in hem den daarsteller der schoone gedenkstukken zijner wetgeving; het zal eeuwig de herinnering bewaren van hem die groot en ongelukkig met hetzelve was. Aan dit edele denkbeeld hebben wij, mijne heeren, gevolg willen geven. De monarchy van 1830 schept er, gelijk gij weet, behagen in, om zich van alles wat Frankrijk roemrijks heeft te omgeven; zij vindt genoegen in deze vaderlandsche herinneringen die een minder nationaal gouvernement zou duchten. Zij moet zich ten volk stellen van al de gevoelens des lands, gelijk zij de handhaafster is van al hare regten.

» Met vertrouwen, mijne heeren, bieden wij u dus het ontwerp van wet aan. Wij spreken voor eene kamer die geheel gevuld is met de doorluchtige tijdgenooten van den keizer. Wij spreken voor magistraatspersonen en krijgslieden, die bij de herinnering aan hem zich de eerste titels die zij door hunne verdiensten op de erkentenis van het vaderland verwierven, zullen te binnen brengen. Zij zullen met ons een vroeger tijdstip willen vereeren, bij't welk hun eigen roem belang heeft."

De laatste woorden des ministers wekten de algemeene tevredenheid der kamer op; minder bijval vond de verklaring, dat men des vereischt nieuwe supplement-kredieten zou aanvragen. — De kamer besloot aanstaanden maandag eene commissie voor het onderzoek van het ontwerp te benoemen.

— Men wacht eerstdaags het rapport in de kamer der afgevaardigden over het ontwerp voor de geregelde stoombootdienst naar Amerika. De commissie van onderzoek die voor het plan gunstig is gestemd, heeft den heer *de Salvandy* tot rapporteur benoemd.

— De heer *Lamartine* zal, zegt men, den zomer in de Pyreneën doorbrengen en eene reis door Spanje doen.

— De Piemontesche courant weerspreekt op eene stellige wijs een door de dagbladen verspreid gerucht van oneenigheden tusschen Engeland en Sardinie.

— Men heeft weder tijdingen van den scheeps-kapitein *Dumont-d'Urville*, bevelvoerder der wetenschappelijke expeditie in de zuidpoolstreken. Deze tijdingen zijn van den 15den December en dus van eenigzins andere dagteekening dan de vorige. Zij bevestigen intusschen de heerschende ziekten aan boord der beide scheepsvaartuigen *l'Astrolabe* en *la Zélée*. Reeds 17 personen waren bezweken, waaronder 3 officieren.

— Uit het slot van een bijzonderen brief uit Algiers van den 24sten Mei, waarin over den jongsten veldtogt gesproken wordt, blijkt dat er nog den dag vrij levendig in de vlakte van Metidja gestreden werd, zoodat de Arabieren, in weerwil van het gelukken van den jongsten togt, nog verre schijnen van ontmoedigd te zijn.

— Tijdingen uit Madrid tot den 24sten Mei vermelden, dat de cortes zich met de voorstellen van het gouvernement vóór eene uitgifte van nieuwe schuldbewijzen, bij voorloopige stemming, met 66 tegen 30 stemmen verbeterd hebben, waarna tot de behandeling der artikelen zijn overgegaan.

— Uit Barcelona wordt van den 22sten Mei geschreven, dat onder de deelhebbers van den jongsten opstand de algemeene order was verspreid, om zich te ontbinden en uiteen te gaan. Te Berga zouden nog omtrent 800 man bijeen zijn. De hoofden der beweging hadden weder een goed heenkomen naar Frankrijk gezocht. — Uit Perthes wordt gemeld, dat de constitutioncle generaal *Carbo* met 5 à 6000 man zijne kantonnementen in de omstreken van Vich verlaten had, en naar de zijde van Saint Marsal was vertrokken. Deze beweging strekte om de onderscheidene benden, die het land rondliepen, te verstrooijen.

— Uit Arragon wordt niets nadere gemeld.

Van den 1sten Junij. — De pairs hebben heden de commissie benoemd voor het onderzoek van het ontwerp betrekkelijk het stoffelijk overschot van *Napoleon*. Zij bestaat uit den graaf *Molé*, den generaal *Petit*, den baron *de Mereuil*, den heer *Keratry*, de generaals *Tirlet* en *Caffarelli*, en den heer *Barthe*.

— De *Courrier* behelst een brief van den heer *Odillon Barrot*, waarin deze betreurt dat de in sommige bladen geopende inschrijving voor een standbeeld van *Napoleon* een punt van verschil geworden is, en hij den verderen voortgang afraadt. Het gezegde blad zegt vervolgens, dat het zich met de inschrijving niet verder belasten zal, en noodigt de inschrijvers uit hunne gelden terug te halen.

— Het *Journal des Débats* behelst bijzondere berigten uit Algiers van den 23sten over den afgeloopen togt. Het expeditie-korps was uiteen en op verscheidene punten gedetacheerd. Hetzelve blijkt voorts uit dien brief, dat het getal troepen der Arabieren, welke men gemeend had 20,000 man te moeten bedragen, slechts 8,000 strijders sterk was geweest, waaronder nog de 3,000 man versterking uit de provincie Oran, en dat deze troepen in den twintigdagschen veldtogt 1,200 man, of meer dan een zevendendeel verloren heeft, terwijl een groot getal officieren buiten gevecht gesteld, waaronder drie generaals gekwetst, een kolonel gesneuveld en twee gekwetst zijn.

— Volgens berigten uit Arragon, was *Diego Leon* den 27sten tot op slechts geringen afstand van het fort St. Pieter, een voor-

werk van Morella gevorderd. De operatien waren door het gure weder een tijd lang gestremd geweest.

— Ter beurze van heden (1 junij) waren genoteerd: 5 pCt. 116; 3 pCt. 85,20; Nap. r. 105,90; Sp. Ardoin 28⅞; Rom. L. 103¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 31sten Mei.

Volgens de jongste berigten uit Berlijn, tot den 29sten, begon de toestand des konings eenigzins te verbeteren, en vleide men zich weder met de hoop, dat wanneer Z. M., bij den terugkeer van zachter weder, frissche lucht zal kunnen genieten, de krachten alsdan ook sneller zullen terugkeeren.

De Koning heeft intusschen het bestuur der kabinetszaken voor onbepaalden tijd aan den kroonprins opgedragen. Officieel is deze beschikking echter nog niet aangekondigd.

's Konings vleugel-adjudant, de kolonel *von Rauch*, broeder van den minister van oorlog, is naar Warschau vertrokken om den Keizer en de Keizerin van Rusland, bij hunne komst aldaar, namens den koning te begroeten.

— Den 31sten dezer zal te Berlijn het eeuwfeest der troonsbeklimming van *Frederik den Grooten* plegtig gevierd worden. Den 1sten Junij zou de eerste steen voor deszelfs gedenkteeken door den kroonprins worden gelegd.

— Z. K. H. de russische grootvorst-troonopvolger is eergisteren op zijne reis naar Berlijn deze stad gepasseerd. De grootvorst wordt over vier weken te Darmstadt terugverwacht.

— Albier wordt binnen kort, na een lange afwezendheid, terugverwacht, de oostenrijksche graaf *Von Munch Bellinghausen*, om het voorzitterschap der Bondsvergadering weder te aanvaarden, 't welk middeler wijl door den pruissischen gezant *von Schöler* was waargenomen.

— Het berigt der inhechtenis neming van den Bisschop van Podlachin heeft te Rome diepen indruk gemaakt. Reeds sedert verscheiden jaren schijnt de Russische Regering zich bij den Pauselijken Stoel over de aanmatigingen van dezen Prelaat beklaagd te hebben, van wege welk laatstgenoemd Hof hem dan ook bij herhaling, maar vruchteloos, de raad zou zijn medegedeeld, zich gematigder te gedragen.

— De laatste berigten uit Sicilie luiden zeer geruststellend, daar al de pogingen van woelzieken, om de bevolking tegen de Regering in opstand te brengen, mislukt zijn. De Koning van Napels, die zich den 13den nog op dat eiland bevond, om inspectie over de troepen te houden, dacht den terugweg naar zijne hoofdstad over Calabrie te nemen.

— Uit Konstantinopel is geen belangrijk nieuws, maar de laatste brieven uit die hoofdstad schilderen den toestand der Porte als zeer ongunstig af, daar zij beweren dat de invloed van *Mehemed-Ali* op de bevolking van alle turksche provincien als met den dag toeneemt.

BELGIE.

BRUSSEL, den 2den Mei.

H. M. de koningin der Franschen is gisteren alhier aangekomen en dadelijk naar Laeken vertrokken. — Ook de hertog en hertogin *van Nemours* worden alhier verwacht.

— Men spreekt weder van de aanstaande benoeming eens belgischen gezants aan het russische hof. Men zegt dat deze *Wallaas*, door tusschenkomst van een der Noordsche mogendheden, zijn voornemen zou te kennen gegeven hebben, met het Belgie reeds gelukkige betrekkingen aan te knoopen.

— In de kamer der vertegenwoordigers heeft de heer *Garcia* gisteren, namens de centrale afdeeling, rapport uitgebragt op het ontwerp van het gouvernement voor de daarstelling eener geregelde stoombootdienst tusschen Belgie en de Vereenigde Staten. De centrale afdeeling stelt voor om den jaarlijkschen onderstand van het gouvernement te bepalen op 200,000 fr. jaarlijks, gedurende 20 jaren, in plaats van 400,000 fr. gedurende 14 jaren. — De kamer heeft besloten de discussie over deze aangelegenheid tusschen de beide stemmingen over de thans aan de orde zijnde leenings wet te houden.

— Er zijn thans ook hier ter stede inteekeningslijsten in omloop voor de oprigting te Parijs, van een standbeeld voor *Napoleon*.

— Het half-officieel blad *l'Indépendant*, kondigde gisteren den dood des konings van Pruissen op den 26sten l. aan. De tijding daarvan was door den telegraaf naar Maintz overgemaakt. Heden moet dit blad erkennen verkeerd te zijn onderrigt geweest.

— Zekere graaf *de la Garde* heeft een vlugschrift uitgegeven, het ontwerp houdende voor de vestiging eener belgische kolonie in Nieuw-Zeeland.

— Twee der belgische officieren die aan den jongsten togt in Afrika hebben deelgenomen, zijn gesneuveld geworden: de majoor *Owslam* en de kapitein *Nalène*, de een door een kogel in de dij, de ander door een kogel in den buik.

— Het paard 't welk de Prins *van Oranje* in den slag van Waterloo heeft bereden en in 1830 door eenige aan het huis *van Oranje* getrouw gebleven personen ingekocht en daardoor voor mishandeling van het gemeen is bewaard gebleven, is thans in den ouderdom van ruim 30 jaren gestorven.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 3den Junij.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van eergisteren heeft de centrale afdeeling verslag gedaan over het ontwerp van wet tot opheffing van het Amortisatie-Syndicaat, na alvorens de beraadslagingen zullen worden gehouden na den afloop van die over de Grondwet.

Vervolgens zijn de beraadslagingen gehouden over de ontwerpen van wet, uitmakende het eerste boek van het nieuwe wetboek op het strafregt. Dat eerste boek handelt *van misdrijven en straffen in het algemeen*.

De eerste titel daarvan, betrekkelijk *misdrijven en derzelver onderscheidingen*, wordt, zonder eenige beraadslaging, dadelijk met algemeene stemmen aangenomen.

Nopens den 2den titel, betrekkelijk *straffen in het algemeen*, heeft de heer *van Rappard* zijn gevoelens tegen eene veertigjarige tuchthuisstraf, bij het ontwerp voorgesteld, ontwikkeld, en zijne beschouwingen over vele der voorgestelde straffen medegedeeld. Hij heeft ook gevraagd of de lijfstraffen, bij vele speciale wetten vastgesteld, zullen vervallen, dan wel of de grondbeginselen, bij het strafwetboek vastgesteld wordende, ook op andere speciale verordeningen zullen worden toepasselijk verklaard.

De heer *Tromp* had gaarne de doodstraf afgeschaft gezien, doch daar de meerderheid der Kamer er anders over denkt, zal hij zich tevreden stellen met de verklaring der regering, dat de kapitale straf alleen toepasselijk zal worden gemaakt op zeer zware en voor de maatschappij hoogst gevaarlijke misdaden. Hij ziet groot bezwaar in de straffe der eenzame opsluiting, en meent dat hare juiste beoordeeling van de toepassing afhangt. Hij keurt ook de tepronkstelling af.

De heer *Bruce* hecht over het algemeen zijne goedkeuring aan de strekking der voorgedragen ontwerpen, maar hij meent dat, bij de vervaardiging van een wetboek op het strafregt, dat van duurzamen aard zal wezen, zoo veel mogelijk de volmaaktheid behoort te worden opgespoord. Het is op dien grond, dat hij zich tegen den tweeden titel verklaren moest, omdat deze, zijns inziens, onaannemelijke bepalingen bevat. Als zoodanig geeft hij op: 1°, de voorgedragen straffe, om iemand de uitoefening van eenig beroep te mogen beletten, welke straffe hij ongeoorloofd, onwettig en doelloos beschouwt; 2°, de veertigjarige gevangenisstraffe, welke hij tot twintig jaren wenschte beperkt te zien; 3°, de bepaling, dat al wie tot eene criminele straf is veroordeeld, geene beëedigde verklaring in regten als deskundige of getuige zal kunnen afleggen, noch als getuige tegenwoordig kunnen zijn, en 4°, de bepaling van art. 26, dat correctionele straffen vijftien jaren zouden kunnen duren.

De heer *de Jonge* heeft, als lid van de commissie van redactie der nationale wetgeving, het voorstel breedvoerig verdedigd en de noodzakelijkheid aangetoond, om, bij de afschaffing van de geeseling en het brandmerk, na de doodstraf, die slechts in zeer enkele gevallen zal worden toegepast, eene zware straf vast te stellen, die als het ware de doodstraf in de overige gevallen, waar zij thans wordt toegepast, vervangen zal. Het is op dien grond, dat de veertigjarige tuchthuisstraf met ten hoogste tien jaren eenzame opsluiting, wordt voorgesteld. Overigens doet de spreker zien, dat dit eerste boek slechts de beginselen bevat, en dat de Kamer altijd nader over de toepassing dier beginselen vrij zal kunnen oordeelen. Nog verschillende andere bepalingen der wet worden door den heer *de Jonge* verdedigd.

De heer *van Dam van Isselt* verklaart zich tegen het ontwerp; 1°, omdat de doodstraf behouden wordt; 2°, omdat hij de straf van tentoonstelling geheel ondoelmatig beschouwt; 3°, omdat, naar luid van art. 14 der wet, de eenzame opsluiting tien jaren zou kunnen duren, en 4°, omdat men voorstelt de uitoefening van eenig bedrijf geheel of voor zekeren tijd te verbieden.

De heer *Geerars* treedt in onderscheiden beschouwingen, brengt verlerlei bedenkingen in het midden en verklaart zich tegen dit ontwerp, waarvan hij in de gevolgen veel verwarring voorspelt.

De heer *Baelaerts* verdedigt de bepalingen der wet, beantwoordt de gemaakte bedenkingen en tracht te doen zien, dat men dikwerf te zeer uit het oog verliest, dat de strafwetten gemaakt worden tot bestraffing der boozen, maar tevens tot bescherming der goeden.

De Exc. de minister van justitie heeft zich vereenigd met de verdediging, door de heeren *de Jonge* en *Baelaerts* voorgedragen.

Ter stemming toegelaten zijnde, is het ontwerp aangenomen met eene meerderheid van 74 tegen 12 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren Schimmelpenninck, Tromp, Wijnaendts, Verweij-Mejan, van Nagell, Kniphorst, Bruce, Vijfhuis, van Akerlaken, van Dam van Isselt, Brongers, de la Court, Gouverneur, Sandberg, van Asch, van Wijck, Romme, Gevers, Luijben en Lupac.

Het derde ontwerp, houdende vaststelling van den derden titel, *van poging tot misdrijf*, en het vierde ontwerp, bevattende den

vierden titel, *van deelneming en medepligtigheid*, worden zonder beraadslaging met algemeene stemmen aangenomen.

Over het vijfde ontwerp, inhoudende titel V, *van toerekening van misdrijf*, heeft de heer *Hooft* zich tegen de straffeloosheid van jeugdige misdadigers beneden de tien jaren, bij dezen titel uitgesproken, verklaard, als ook tegen de bepalingen, welke daarbij wegens de bestraffing van jongelieden tot hun 16de jaar worden voorgesteld.

De heer *van Ruppard* verschilt geheel en al in gevoelen met den heer *Hooft*, hij beschouwt de voorgestelde bepalingen allezins doelmatig en zal zich daarmede vereenigen.

De heer *de Jonge* heeft het ontwerp verdedigd en aangetoond, dat het [illegible] beschuldigingen steunt. Hij doet den heer *Hooft* opmerken, dat er in de art. 5 en 6 alleen gesproken wordt van misdaden of wanbedrijven, en dat het alzoo steeds aan den wetgever zal staan, om wegens overtredingen, door jongelieden begaan, nader eenige bepalingen vast te stellen.

Bij hoofdelijke omvraag is ook dit ontwerp met algemeene stemmen aangenomen.

Eindelijk is het zesde ontwerp, strekkende tot vaststelling van titel VI, *van de straffe wegens herhaling van misdaden en wanbedrijven*, en het zevende ontwerp, nopens titel VII, *van herstelling van veroordeelden of rehabilitatie*, zonder beraadslaging, met algemeene stemmen aangenomen.

De heer *Warin* heeft aan de Kamer aangeboden een geschrift, ten titel voerende *Gedachten en Schetsen*, hetwelk in de boekerij zal worden geplaatst.

De vergadering werd geschiden tot dingsdag, ten 11 ure, om te beraadslagen over de ontwerpen tot wijziging der Grondwet.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren, waarin de leden tegenwoordig waren, alsmede Hunne Exc. de ministers van justitie, van buiten- en binnenlandsche zaken, was aan de orde de openbare beraadslaging over de dertien wetsontwerpen betrekkelijk de herziening der grondwet. De voorzitter gaf te kennen dat deze beraadslagingen loopen over al de ontwerpen gezamenlijk, derwijl later gelegenheid zal gegeven worden om over elk derzelven in het bijzonder te raadplegen.

De heer *van Sytzama* heeft het eerst het woord. Hij gaf te kennen dat hij eerst de gedane voordragten zou onderzoeken, en daarna mededeelen, welke meerdere wijzigingen hij nog had gewenscht. Wat de gedane voordragt betreft, kan de spreker zich over het algemeen met dezelve vereenigen. Omtrent Limburg had hij gewenscht, dat aan het verlangen der vertegenwoordiging was voldaan, om, alvorens tot de herziening der grondwet over te gaan, ook die provincie te doen vertegenwoordigen. De redenaar had veranderingen in het verkiezingsstelsel verlangt, en de ridderschappen, althans als kiescollegien, begeert afgeschaft te zien. Het getal leden der kamer was niet omgeslagen naar de bevolking der provincien, en dit had hij wenschelijk beschouwd. De verklaring van den redenaar dragen weg de verandering in art. 60, alsmede die nopens de ministeriele verantwoordelijkheid, in welk laatste de beste waarborg voor het rigtig beheer van 's lands penningen gelegen is.

De punten, welke de heer *van Sytzama* nog verlangde herzien te hebben, betreffen: dat het bedrag der pensioenen volgens de wet zou geregeld worden; dat aan den Koning, bij de ministeriele verantwoordelijkheid, het regt tot ontbinding der kamer gegeven werd. Niet alleen is dit een groot prerogatief der Kroon, maar het is ook in het belang der Natie, dat, bij verschil van meening tusschen de regering en de kamer, een beroep op de Natie gedaan worde. De spreker had ook de herziening van art. 200 der grondwet verlangd. Ten slotte zijner rede gaf de heer *Sytzama* te kennen, dat, bijaldien eene der voordragten niet in de zitting der Tweede Kamer, in dubbelen getale opgeroepen, mogt worden aangeboden, hij alle, als onderling in verband staande, zou afstemmen.

De heer *van de Poll* had, nu de grondwet gewijzigd wordt, onder de te brengen veranderingen gaarne gebragt gezien eene vereenvoudiging in onze huishouding van Staat. Om de bezwaren, welke hij mogt hebben, wil hij echter het goede niet voorbij zien, en zal ook de gedane voordragten goedkeuren. Onder de punten, waarop de spreker intusschen nog aanmerking had, treft men de zoo veelvuldige splitsing van ons Rijk in onderscheidene provincien. Ook hierin zal hij echter aan het gevoelen der meerderheid toegeven. Zoo beaamt hij dan wel de splitsing van Holland, te meer, daar dezelve toch sedert 25 jaren de facto bestaat, terwijl Amsterdam vele der voordeelen als hoofdstad eener provincie mist. In het breede betoogt echter de redenaar, alzoude dat men geen vrees behoeft te koesteren voor overwigt van Amsterdam. Ten slotte bestrijdt de spreker de ingekomene verzoekschriften van wege West-Friesland, en toont het onraadzame aan, om, van een zoo gering getal zielen, wederom eene nieuwe provincie te vormen.

De heer *Cats* verdedigt de grondwet, zoo als dezelven nu nog bestaat. Niet zij, maar de verkeerde toepassing van de grondwet is dikwerf de schuld van misbruiken geweest, en daaraan moet men het dan ook toeschrijven, dat veranderingen wenschelijk te beschouwen zijn. Dat de grondwet dikwerf verkeerd uitgelegd is, ligt ook ten deele aan de kamer. Zij heeft tot zoo vele verkeerdheden medegewerkt door budjetten boven de krachten der Natie aan te nemen, het Syndicaat te helpen oprigten enz. Thans is de redenaar voor nog meerdere wijzigingen, vooral in het kiesregt. Hij zal zijne stem voorbehouden bij de zitting in dubbele getale.

De heer *van Wagell* zoekt, even als de vorige redenaar, de oorzaak der moeijelijkheden, waarin wij ons bevinden, aan de niet stipte nakoming der nog bestaande grondwet. Ofschoon de voorgedragene ontwerpen zullende goedkeuren, had hij nog meerdere wijzigingen verlangd. Daaronder behooren echter niet de regtstreeksche verkiezingen, waarvan hij geen voorstander is.

De heer *van Akerlaken* laat zich uit tegen eene splitsing van Holland. De vereeniging, die sinds eeuwen bestaat, heeft zeer groote voordeelen aan het Vaderland opgeleverd. Bijaldien men al eene splitsing wilde, dan hadden in alle gevallen de Provinciale Staten moeten gehoord zijn. De redenaar verdedigt ten deze de van wege West-Friesland aan de kamer ingezonden verzoekschriften. Ten slotte beaamt de spreker het aangevoerde van een lid uit Holland, betrekkelijk het wenschelijke, om eene meerdere vereenvoudiging in ons Staatshuishouden bij de Grondwet vast te stellen.

De heer *Dijckmeester* verdedigt de splitsing van Holland, vooral op grond, dat daardoor de onbillijke bedeeling van het regt zal ophouden.

De heer *Verweij-Mejan* had meerdere wijzigingen, vooral in het verkiezingsstelsel verlangd, doch zal daarom de voorgedragen ontwerpen niet afkeuren. Hij vindt het onregtvaardig en onstaatkundig, dat wijzigingen in de grondwet worden voorgesteld, zonder dat daarbij ook Limburg vertegenwoordigd worde. Hij vreest dat die provincie ook eenmaal zal verwijten, dat de grondwet haar, als het ware, opgedrongen is. Eenmaal heeft men daarvan het noodlottig voorbeeld in de rampzalige afscheuring van België gezien. De spreker verklaart zich mede tegen eene scheiding van Holland.

De heer *van Dam van Isselt* zegt, veel meer te hebben verlangd, dan men ons gegeven heeft. Er blijven vele verbeteringen en wijzigingen over. Hij gevoelt zich echter verpligt, daarvan de schuld niet alleen op de regering te werpen. Wanneer men de processenverbaal der afdeelingen nagaat, dan zal men zien, dat de kamer even veel, zoo niet meer bevreesd is, om radicale verbeteringen, zoo als regtstreeksche verkiezingen, afschaffing van den staatsraad, der eerste kamer enz. in te voeren. De spreker zal intusschen het goede niet versmaden, omdat hij meer gewenscht heeft. Alleen hetgeen hij volstrekt strijdig met goede beginselen acht, zal hij afkeuren. Als zoodanig is het eerste ontwerp nopens Limburg, hetgeen hij, als tot het Duitsche Bondgenootschap behoorende, niet met ons land wil vereenigd hebben. De redenaar verklaart zich voor de scheiding van Holland. Ten slotte behoudt hij zich voor, om alle voordragten af te stemmen bijaldien in de kamer, in dubbelen getale, radicale gebreken mogten blijven bestaan, zoo als art. 129, waarbij de drie standen blijven behouden; art. 131, waarbij de regeling der provinciale staten aan den koning blijft.

De heer *Luzac* betreurt het, dat er niet meerdere wijzigingen in de grondwet zijn voorgedragen, en thans, dewijl men tot eene herziening is overgegaan, niet vele bestaande gebreken heeft uit den weg geruimd. Hij zal tegen het eerste ontwerp stemmen, als zich niet met eene scheiding van Holland kunnende vereenigen.

De heer *van Asch van Wijck* verklaart zich voor die scheiding. Hij bestrijdt het gevoelen van hen, dat ook Limburg, bij de discussien over de Grondwet, had moeten zijn vertegenwoordigd, daar bij de Grondwet nog niet bepaald is, hoe veel leden Limburg voor de kamer zou moeten afvaardigen, en ook alle staatkundige betrekkingen tusschen Nederland en Limburg niet geregeld zijn. Zulks kan echter, vóór de Grondwet ten deze bepalingen zal vastgesteld hebben.

De tijd te ver verstreken zijnde, wordt de voortzetting der beraadslagingen bepaald op heden ochtend ten 10 ure, als wanneer de heer *van den Gronden* het eerst het woord zal voeren.

Naar men vernoemt, zou de Regering voornemens zijn, na de afdoening der aanhangige ontwerpen, betreffende de grondwet en het Syndicaat de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal, te sluiten. Ingeval van aanneming der ontwerpen tot wijziging der grondwet, ziet men eene buitengewone vergadering der Staten-Generaal tegen het einde van Julij of het begin van Augustus, te gemoet, zullende de Tweede Kamer alsdan in dubbelen getale bijeen komen.

— Men vernoemt, dat dezer dagen zijn benoemd: Tot adjudant van den generaal-majoor *de Posson*, provincialen kommandant van Utrecht, de 2de luit. *de P. F. de Seyt*, van de 2de afd. inf. tot dusverre adjudant van den generaal-Majoor *de Muralt*; tot adjudant van den generaal-majoor *Muralt*, provincialen kommandant van Noord-Braband, de kapitein *M. Biemans* van de 5de afd. inf.; tot adjudant van den kolonel graaf *Dumonceau*, in zijne betrekking van kommandant der brigade ligte kavallerie, de 1ste luitenant *P. H. Marcella*, van het regement huzaren n°. 6; terwijl, op het door

hem daartoe gedaan verzoek, een eervol ontslag is verleend aan den 1sten luitenant *E. H. E.* graaf *van Bylandt*, van het regement lansiers n°. 10, uit zijne betrekking van adjudant bij den generaal-majoor baron *de Posson*.

— Z. M. heeft den heer *L. H. Ondereyck*, burgemeester der stad Kleef, benoemd tot ridder der orde van den Nederlandsche Leeuw.

— Bij besluit van Z. Exc. den heer staatsraad, gouverneur van Zuid-Holland, is de heer *F. J. Behr*, commissaris van politie te Scheveningen, benoemd tot substituut strandvonder aldaar en zulks in de plaats van wijlen den heer *C. Varkevisser*.

— In een' bijzonderen brief uit Parijs, door den *Avondbode* medegedeeld, wordt thans tegengesproken, dat de onderhandelingen tot sluiting van een nieuw verdrag van handel tusschen Nederland en Frankrijk als mislukt moeten beschouwd worden. Integendeel wordt daarin verzekerd, dat er alle uitzigten bestaan, dat genoemd verdrag eerlang tot stand zal komen.

— Langs den ijzeren weg van Amsterdam naar Haarlem en terug zijn, in de maand Mei, vervoerd 32,856 personen. De ontvangst heeft bedragen ƒ 16,401,80. Van Januarij tot ultimo Mei zijn vervoerd 104,619 reizigers, en is ontvangen ƒ 52,369,83.

— In de fabrijk van den heer *Verveer*, te Amsterdam, heeft men een' aanvang gemaakt met den aanbouw eener ijzeren stoomboot en daartoe behoorende werktuigen, voor rekening der nieuw opgerigte maatschappij voor de vaart tusschen Rotterdam en Antwerpen.

— Z. M. heeft bepaald, dat de Rijks lagere school te Venlo zoodra mogelijk zal worden hersteld en in werking gebragt. Daarbij zullen een hoofd- en een tweede-onderwijzer worden geplaatst.

ALLERLEI.

Bij de groote menigte van Almanakken, die er, onder allerlei titels, in ons vaderland worden uitgegeven, hebben wij er toch nog geen een, zelfs de *Miniatuur-Almanak* niet, die kan vergeleken worden met de Engelsche *Bijou-Almanak*. In 1838 werd dezelve door Scarlss in Londen uitgegeven. Hij wordt geroemd als eene literarische curiositeit, en onovertreffelijk in kunstige zamenstelling. De geheele Almanak is slechts een duim groot, en versierd met zes staalgravures, Arabesken, wier verwonderlijke schoonheid met een vergrootglas moet worden bezigtigd. Volgens het getuigenis van Engelsche Nieuwsbladen, staat men verwonderd, hoe menschelijke oogen, handen en werktuigen dit zonderlinge boekje konden vervaardigen.

Behandeld is reeds over het groote Heidelbergervat. Dezelve is in alle landen uitgegaan, en is ook in Engeland geboord. Wat meer is: in Engeland heeft het Heidelbergervat zijne concurrenten van reuzenvaten opgedaan, waardoor zijn zoo wel verworven, en zoo lang behouden roem is verdonkerd geworden. Er bevinden zich namelijk, volgens het *Mechanic's Magazine*, in de Azijnfabriek van den Heer Beaufoy in Lambeth, een wijnvat van 59,108 gallons, en een azijnvat van 56,799 gallons inhouds. Een gallon is gelijk aan 4½ litre.

Het te Londen gevestigde genootschap tot voortplanting van het christendom onder de joden, heeft een stuk grunds aan den voet van den berg Sion, nabij Jeruzalem aangekocht, om aldaar eene kerk te bouwen, waarin dagelijks dienst naar anglikaansch kerkgebruik, maar in de hebreeuwsche taal zal gehouden worden. De bisschop van Londen heeft een bekwamen zendeling, den heer Nicolson tot hoofd des nieuwe kerk benoemd, die in zijnen ambtsbroeder, den heer Bunsen, welke in het Duitsch gelooi begroeven werden, maar het christendom omhelsd hebben, zal bijgestaan worden.

180ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

1ste Trekking: N°. 962, een premie van ƒ 1250; N°. 5920, een prijs van ƒ 1500; N°. 13871, ƒ 1000.
2de — N°. 8006, een prijs van ƒ 3000.
3de — N°. 19367, een prijs van ƒ 1000.
4de — N°s. 7256, 22546, ieder een prijs van ƒ 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (2 Junij) werden verhandeld: Ned. 2½ pCt. 53 drie zest., ⅝, een zest., ½, ditto 5 pCt. 100¼, drie zest.; Kansen 2⅛; Synd. 4½ pCt. 92⅝, elf zest.; Handelm. 178¾, 177¾, 178, 177¾; O. I. 5 pCt. 98¾; Ardoins 25¾, ⅜, dert. zest.; ditto coup. 18, een zest.

CABINET D'ILLUSIONS,
ou LES AMUSEMENTS D'OPTIQUE.

De Ondergeteekende heeft de eer het Breda'sch Publiek voorloopig te berigten, dat hij voornemens is op de aanstaande PINKSTER-KERMIS alhier ten toon te stellen, het BEROEMDE CABINET D'ILLUSIONS, ou LES AMUSEMENTS D'OPTIQUE, hetwelk dit jaar verrijkt is met eene naar het oorspronkelijke vervaardigde model van een IJZEREN SPOORWEG met STOOMWAGEN, welke door STOOM wordt voortgedreven. Dit Cabinet bestaat voorts uit eene verzameling van verschillende en meest vermakelijke *Optische, Dioptrische en Catoptrische Werkingen.* — Hij houdt zich verzekerd, dat dit Kunstrijk CABINET een algemeenen bijval zal inoogsten.

F. MARTIN.

THEATRE OPTIQUE
VAN WIJLEN DEN HEER
F. J. PFEIFFER Jr.

in leven lid der Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten, Ridder van de Nederlandsche Leeuw en Decorateur aan den Stads Schouwburg te Amsterdam.

onder directie van den Heer
J. ELLEMBERG.

(Staande met zijn fraai en beroemd Schouwtooneel op het Kasteelplein te BREDA.

De eerste Voorstelling zal plaats hebben op ZONDAG den 7. Junij, des avonds ten ACHT ure.

N°. 1. *Dordrecht*, Vaartuigen en Roeischuiten doorklieven de vlier; Jagers in eene schuit schieten een Eendvogel, welke door den hond geapporteerd wordt, eenige Zwanen verlevendigen dit tafereel door hare natuurlijke bewegingen, enz.

N°. 2. *Het Haagsche Bosch* bij het opkomen der Zon; in deze vertooning doet zich al het aangename der natuur in een schitterende luister voor.

N°. 3. *Voorschaten*, een hollandsch wintergezigt, gesteffeerd met Hoefsmids, Savoyaards, Arresleden, Schaatsenrijders, enz.

N°. 4. Voorstelling buiten *Amsterdam* in den *Amstelveensche Polder* bij het ondergaan der Zon; de Zon is reeds aan den horizont genaderd en verdwijnt langzamerhand; alles wordt nevelachtig en duister en men ziet het licht in de woningen ontsteken.

PAUZERING.

TOT SLOT:

N°. 5. *De storm op zee*, van deszelfs aanvang en zijne opklimming tot eene Orkaan, waarin men alle zijne verschrikkelijke uitwerkingen en de onheilen die hij veroorzaakt, op de levendigste wijze ten toon stelt.

ALLE AVONDEN WORDEN ER ANDERE GEZIGTEN VOORGESTELD.

Tot bespreken van Plaatsen kan men zich vervoegen van 's morgens 10 tot 's middags 5 ure aan het Bureau van het Locaal, staande op het Kasteelplein, *mits betalende 10 Cents voor het bespreken van elke Plaats.*

De Erfgenamen worden hebben van, of verschuldigd zijn aan de onder het vorige van boedelbeschrijving aanwaarde Nalatenschap van BARTHOLOMEUS VERTEGEN, in leven Meester Timmerman, gewoond hebbende te *Terheyden*, Provincie *Noord-Braband*, en aldaar den 6. November 1839 overleden, worden verzocht daarvan onmiddellijk opgave te doen ten huize van de Weduwe B. VERLEGH, Wijk A., N°. 6, te *Terheyden* voornoemd, ten einde alzoo wijders aan het bepaalde bij Art. 1082 van het B. W. kan worden voldaan.

VERKOOPING van PAARDEN door het ministerie van den Notaris Mr. DE ROY, op Zaturdag den 6 Junij 1840, des voormiddags ten 10 ure, even buiten de Antwerpsche Poort te *Breda*, aan de Tol N°. 8, alwaar nadere informatien te bekomen zijn.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN EEN
STEENEN, WIND-, GRAAN- en SCHORS-MOLEN,
te LEUR.

Ten overstaan van den Notaris W. DE KLERCK, residerende te *Oosterhout*, zal publiek ten Verkoop worden aangeboden gedeeltelijk in het jaar geheel Nieuw Herbouwden STEENEN, WIND-, GRAAN- en SCHORS-MOLEN te *Leur*.

Eerste Zitdag op Zaturdag den 20. Junij 1840, bij W. HUYBREGTS, — en Tweede Zitdag op Zaturdag den 4. Julij 1840, bij H. DEN RONDEN, beide te *Leur*, des avonds ten *zes* ure.

Te Breda, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers,